

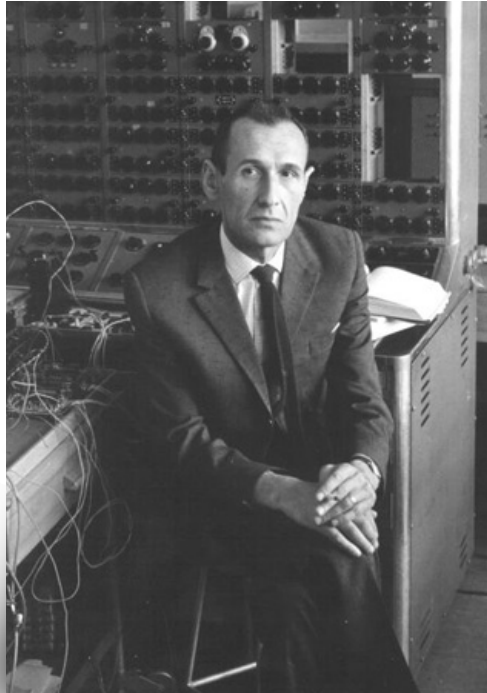
gosiewski

ANATOL GOSIEWSKI (1928–2005)

Anatol Gosiewski urodził się 27 lutego 1928 roku w Warszawie, ukończył Gimnazjum i Liceum w Milanówku, a w 1946 roku rozpoczął studia na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, które ukończył w 1952 roku, uzyskując tytuł magistra inżyniera w dziedzinie miernictwa elektrycznego. W latach 1953–1955 odbył studia aspiranckie w Katedrze Miernictwa Elektrycznego, a od 1956 roku pracował w Katedrze Automatyki i Telemechaniki Politechniki Warszawskiej (obecnie Instytut Automatyki i Informatyki Stosowanej). Stopień doktora uzyskał w 1959 roku na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej, a stopień doktora habilitowanego w 1964 roku na Wydziale Elektroniki Politechniki Warszawskiej. Tytuł profesora otrzymał w 1972 roku. Od 1992 roku był zatrudniony na stanowisku profesora zwyczajnego. W 2001 roku przeszedł na emeryturę, lecz nie zakończył intensywnych kontaktów z macierzystym Instytutem. Zmarł po długiej i ciężkiej chorobie 7 maja 2005 roku.

W 1957 roku Profesor odbył staż naukowy w ośrodkach naukowych w Moskwie i Leningradzie, a w 1961 roku — staż naukowy jako *postdoctoral fellow* w Case Institute of Technology, Cleveland, USA.

Działalność naukowa Anatola Gosiewskiego skupiała się wokół problemów ogólnej teorii sterowania, matematycznej teorii i zastosowań sterowania optymalnego, a w ostatnim

okresie wokół problemów dynamiki i teorii sterowania robotów przemysłowych. Do jego najważniejszych osiągnięć badawczych należy zaliczyć: pierwszą w kraju pracę (doktorską) dotyczącą sterowania optymalnego i pierwsze w kraju wprowadzenie pojęcia modelu matematycznego wraz z rozpatrzeniem globalnej wrażliwości układów sterowania czasooptymalnego (w pracy habilitacyjnej), analizę jakości sterowań czasosuboptymalnych, opracowanie nowej częstotliwościowej metody syntezy wielowymiarowych układów regulacji, analizę szkodliwego wpływu opóźnień transportowych na działanie wielowymiarowych układów sterowania i syntezy kompensatorów tego wpływu, wprowadzenie ilościowych miar sterowności, obserwowalności i nieredukowalności dla stacjonarnych układów liniowych, a po 1984 roku — analizę interakcji dynamicznych występujących w manipulatorach robotów oraz prace dotyczące syntezy nowych algorytmów sterowania robotów.

Słowa kluczowe

- teoria sterowania
- sterowanie optymalne
- dynamika i sterowanie robotów

Anatol Gosiewski był autorem lub współautorem 55 artykułów naukowych, tłumaczem 4 książek naukowych, 34 ekspertyz i opracowań na potrzeby przemysłu. W skali kraju był koordynatorem tematu „Rozwój teorii sterowania, programowania oraz modeli dynamicznych robotów i manipulatorów przemysłowych” w ramach CPBR 7.1 „Roboty i manipulatory przemysłowe” (1986–1990). Był kierownikiem i autorem wielu projektów badawczych. Do najważniejszych należą: *Metodyka modelowania układu kierowania pocisku przeciwołogowego na maszynie analogowej* (dla Centrum Badań Uzbrojenia, 1959), *Projekt wstępny optymalizatora i zmodernizowanego oprzyrządowania sterowniczego dla stalowniczego pieca łukowego* (dla Huty Stalowa Wola i Instytutu Elektrotechniki, 1967–1969), *Projekt wstępny układu stabilizacji temperatury we wnętrzu pęcherzykowej komory ksenonowej* (dla Instytutu Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego, 1968), *Zbadanie własności dynamicznych oraz projekt regulacji nadążnej dla robotów IRb-6 i IRb-60* (dla Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów, 1984–1985), *Projektowanie algorytmów sterowania robotów przemysłowych* (temat w ramach CPBR 7.1, 1986–1990).

Za osiągnięcia badawcze Anatol Gosiewski był odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotą Odznaką „Zasłużony dla Rozwoju Przemysłu Maszynowego”, Medalem Stowarzyszenia Elektryków Polskich im. M. Pożaryskiego. Był wielokrotnie nagradzany Nagrodami Ministra, m.in. indywidualną (1965) i zespołową (1971) za szczególne osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych.

Profesor prowadził wiele oryginalnych wykładów, do najważniejszych należą: „Teoria sterowania” (1956–1986), „Sterowanie optymalne”, „Sterowanie w układach liniowych” oraz „Dynamika i sterowanie robotów”. Prowadził również szereg seminariów, m.in.: „Matematyczna teoria optymalizacji” na Studiach Doktoranckich. W prowadzonych seminariach dyplomowych wprowadził, jako pierwszy, obok tematów specjalistycznych, tzw. tematy wolne (niezwiązane z pracami dyplomowymi studentów), co urozmaicało seminaria i wprowadzało elementy humanistyczne do studiów technicznych. Był opiekunem około 60 prac magisterskich i 15 doktorantów. Wypromował 19 doktorów, recenzował kilkadziesiąt rozpraw doktorskich, habilitacyjnych, profesorskich wniosków awansowych oraz wniosków o członkostwo Polskiej Akademii Nauk.

Anatol Gosiewski był współautorem trzech skryptów wydanych przez Wydawnictwo Po-

litechniki Warszawskiej, a także autorem artykułów o tematyce edukacyjnej, m.in. w „Polityce” (1965) i „Nauce Polskiej” (1975).

Profesor był wielokrotnie zapraszany do zagranicznych uczelni i instytucji naukowych do prowadzenia wykładów, prac naukowych i odczytów, m.in.: jako *visiting professor* na University of Minnesota, Center for Control Sciences (1975), jako *distinguished visiting professor* na University of Delaware, Department of Mechanical and Aerospace Engineering (1979). Gościł również w ośrodkach naukowych we Francji, Holandii, Japonii, Kanadzie, Niemczech, USA, Wielkiej Brytanii i Włoszech.

Za szczególne osiągnięcia w działalności dydaktycznej otrzymał zespołową Nagrodę Ministra I stopnia (1963) i indywidualną I stopnia za osiągnięcia w dziedzinie kształcenia kadry naukowej (1976). Był także odznaczony Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz Złotą Odznaką „Zasłużony dla Politechniki Warszawskiej”.

Profesor Gosiewski pełnił wiele funkcji na szczeblu uczelni, wydziału i instytutu. W 1983 roku pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Rektorskiej ds. Kontaktów Zagranicznych (z funkcji tej musiał zrezygnować na żądanie Komitetu Zakładowego PZPR). Był członkiem Senatu Politechniki Warszawskiej (1984–1986), prodziekanem Wydziału Elektroniki Politechniki Warszawskiej (1969–1972), kierownikiem Studium Podyplomowego Automatyki na Wydziale Elektroniki (1971–1981) i kierownikiem Studiów Doktoranckich Automatyki i Informatyki na Wydziale Elektroniki i Technik Informatycznych Politechniki Warszawskiej (1971–2003). W latach 1966–1970 był kierownikiem Zakładu Teorii Sterowania w Katedrze Automatyki i Telemechaniki, a w latach 1993–1998 — kierownikiem Zakładu Sterowania Robotów i Badań Operacyjnych w Instytucie Automatyki i Informatyki Stosowanej.

Anatol Gosiewski pełnił także wiele funkcji poza Politechniką Warszawską: był członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych (1994–1997), Przewodniczącym Sekcji Automatyki i Robotyki w Komitecie Badań Naukowych (1991–1997), od 1974 roku członkiem Komitetu Naukowego Automatyki i Robotyki Polskiej Akademii Nauk, od 1987 roku członkiem Prezydium Rady Naukowej Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów. W latach 1981–1984 i od 1990 roku był członkiem Rady Naukowej Instytutu Badań Systemowych Polskiej Akademii Nauk. W latach 1984–1987 był sekretarzem, a w latach 1988–1991 przewodniczącym Wydziału

VI Nauk Technicznych Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. W latach 1965–1966 był Przewodniczącym Zarządu Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, a od 1991 roku — honorowym członkiem tego Towarzystwa.

Interesował się historią, zwłaszcza najnowszą, filmem i historią filmu. Od 1962 roku był członkiem ZAIKS-u.

Dużo czasu poświęcał kształceniu studentów i doktorantów. Szczególny wysiłek wkładał w przygotowanie wykładów, tak że słuchanie jego wykładów było prawdziwą przyjemnością. Współpracowników zachęcał do podejmowania ciekawych tematów, wspierając ich później w prowadzeniu badań.

